

DRIE MEESTERS. Een interessante foto van drie schaakmeesters, Aljechin (links), dr. Lasker en Bogoljubov (rechts).

OM HET WERELDKAMPIOENSCHAP SCHAKEN

Aljechin-Bogoljubov

DOOR DR. M. EUWE

De geweldige worsteling om het wereldkampioenschap, welke nog steeds gaande is en de schaakenthousiasten in voortdurende spanning houdt, werd dezer dagen op Nederlandschen bodem voortgezet.

In meer dan één opzicht staat deze wedstrijd boven zijn voorgangers Lasker—Capablanca en Capablanca—Aljechin. Hier wordt een felle kamp gestreden, welke ook zichtbaar is voor het groote schaakpubliek, in tegenstelling b.v. met den strijd tusschen Aljechin en Capablanca, welke alleen voor den insider eenige bekoring kon hebben. Om deze reden werd reeds meerdere malen beweerd, dat het spel in de loopende match aanmerkelijk lager stond dan in voorgaande en er werden daaraan zelfs beschouwingen geknoopt over de superioriteit van Capablanca en Lasker ten opzichte van hun opvolgers. Hieruit blijkt weer eens, hoe conservatief de mensch soms is: Lasker en Capablanca blijven in de meening van velen het onbereikbare ideaal, niettegenstaande de feiten het tegendeel bewijzen. Capablanca werd in zijn laatste tournooien (Kissingen '28 en Karlsbad '29) resp. door Bogoljubov en Nimzowitsch gepasseerd en Lasker te Moskou '25 door Bogoljubov.

Ten onrechte worden dan ook de vele fouten, welke in den tweekamp Aljechin—Bogoljubov voorkwamen, als bewijs genoemd voor de mindere kracht van de beide spelers. Het is geen wonder, dat de vorige wedstrijd minder onjuistheden opleverde; deze immers telde een aantal zeer korte partijen, waarin geen der spelers iets

wilde riskeeren en derhalve spoedig tot remise besloten. De speeltrant zoowel van Aljechin als van Bogoljubov leidde in dezen kamp tot zoo interessante, maar tevens ingewikkelde stellingen, dat foutieve zetten onvermijdelijk waren, en de conclusies, welke uit de vele remises van den tweekamp Capablanca—Aljechin ten aanzien van den remisedood getrokken werden, bleken nu wel wat al te voorbarig te zijn.

Inderdaad is het verloop van deze match een ernstige slag voor de hervormers van het schaakspel. Als het spel in zijn tegenwoordigen vorm in een zoo belangrijken tweekamp nog ongeveer zeventig procent tot een beslissing brengt, behoeft men werkelijk nog niet voor een volledige uitputting van het schaakspel te vreezen. Trouwens, dit feit staat niet op zichzelf; reeds het tournooi te Karlsbad wees in die richting. De angstige, slappe geest van de laatste jaren schijnt voor een meer ondernemenden plaats gemaakt te hebben.

Intusschen vraagt een ander gevaar onze aandacht. Te Karlsbad won de witspeler meer dan twee keer zooveel als de zwartspeler. Is het misschien mogelijk, dat het spel der grooten op den duur zoo perfectioneer wordt, dat het voordeel van den voorzet in de meeste gevallen voldoende voor de winst zal zijn? Het begin van den tweekamp gaf inderdaad eenige aanleiding tot het stellen van genoemde

vraag; beurtelings wonnen de spelers hun partijen met de witte stukken. Maar het tweede gedeelte der match gaf hierop een ondubbelzinnig antwoord en hoewel het aantal zwarte overwinningen nog niet gelijk staat met dat der witte, is het verschil voor een algemeene conclusie van geen betekenis meer.

Maar niet alleen theoretisch-statistische vraagstukken worden in dezen wedstrijd dichter bij hun oplossing gebracht. Een groote strijd wordt gestreden tusschen twee richtingen in het schaakspel: de combinatie en de positioneele. Aljechin is de vertegenwoordiger van de eerste, Bogoljubov van de tweede speelwijze. Hierop is tot nu toe te weinig de aandacht gevestigd; ja, het kwam zelfs voor, dat verslaggevers de representanten verwisselden en Bogoljubov den combinatie- en Aljechin den positie-speler noemden! Bogoljubov is in de eerste plaats strateeg; hij stelt zich geheel op het standpunt van Steinitz, den grondlegger van het positie-spel. Met ijzeren consequentie volvoert hij het plan, door de aanwezige kenmerken voorgeschreven. De combinatie echter is het zwakke punt; relatief gesproken natuurlijk, want bij vorige gelegenheden is van een mindere combinatiekracht van Bogoljubov nog nooit iets gebleken. Integendeel, maar tegenover een virtuoos als Aljechin is iedereen in dit opzicht belangrijk in het nadeel.

Aljechin's kracht bestaat, zooals reeds opgemerkt, in de eerste plaats in zijn buitengewoon combinatie-talent, dat hem in staat